

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายสุพจน์ ไชยมุขต์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๕/๒๕๕๑

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคกฤษฎิ์ไทยมั่นคง

ประเด็นวินิจฉัย

มีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคกฤษฎิ์ไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง และหากพรรคผู้ถูกร้องถูกยุบไป กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องได้รับรายงานการดำเนินงานของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่ารายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประหลุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ถูกต้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องจึงได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แจ้งให้ผู้ถูกร้อง

จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรค ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้แต่ประการใด กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรคการเมืองต่อผู้ร้องแล้ว อีกทั้งการลาออกจากสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องของ กรรมการบริหารพรรค ทั้ง ๑๓ คน ทำให้ไม่มีกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ นั้น เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าว ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงรายการ ตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ที่ขัดแย้งไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสมบูรณ์ ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีการแจ้งการตอบรับจากผู้ร้อง ต้องถือว่าผู้ถูกร้องยังคงมีหัวหน้าพรรคการเมืองที่สามารถดำเนินการ เพื่อให้จัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเป็นไปโดยถูกต้อง ข้ออ้างของผู้ถูกร้อง จึงฟังไม่ขึ้น กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่สอง กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องถูกยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องถูกยุบไป แสดงให้เห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวมีลักษณะเป็นมาตรการในการลงโทษทางการเมืองกับผู้ซึ่ง

เคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีได้ดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้อง ตามมาตรา ๔๒
วรรคสอง ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
ที่ต้องการให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเข้ามาดำเนินการตรวจสอบกิจการต่าง ๆ ของพรรคการเมือง
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และถือเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการบังคับให้
ต้องดำเนินการ หากเข้าเหตุกรณีนี้ระบุไว้ในมาตรา ๕๗ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอาจใช้ดุลพินิจเป็น
ประการอื่นได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นควรมีคำสั่งยุบพรรคกฤษฎไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ ประกอบ มาตรา ๕๓ วรรคสอง
และห้ามผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคผู้ถูกร้องกระทำการจัดตั้ง
พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง
พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ